

“Huiselijk geweld raakt ons allemaal”

Door huiselijk geweld overlijden vijftig kinderen en volwassenen per jaar in Nederland. Ook één op de dertig kinderen wordt mishandeld. Trieste cijfers die vragen om uitleg en aanpak. Jeanette Nijland en Jacobien Lugtenborg van Veilig Thuis Friesland over de impact. “Het treft iedereen.”

De nieuwe landelijke meldcode voor acht verschillende professionele beroepsgroepen moet leiden tot vermindering van het aantal slachtoffers en verbetering in het melden van kindermishandeling, huiselijk geweld en ouderen-mishandeling. Van medisch en paramedisch personeel, van onderwijs en kinderopvang tot justitie en jeugdprofessionals, moeten ieder signaal van mogelijke onveiligheid melden aan de onafhankelijke instelling Veilig Thuis. Deze opereert in het moeilijke grensvlak van veiligheid en zorg. „We willen er met z'n allen voor zorgen dat ons niets meer ontgaat en er sneller adequate actie komt. Dat kan gaan om een eerste open gesprek of het direct inschakelen van politie en justitie. De kern van de boodschap is: als je het niet weet, kun je niets doen. Voorkomen van mishandeling begint bij het vragen van advies, het ondernemen van actie en het melden van ieder signaal. Helaas lezen we nog te vaak dat iets niet is gemeld of dat instanties langs elkaar heen werken. Het moet beter, want de cijfers zijn onaanvaardbaar.” Directeur Jeanette Nijland van Veilig Thuis Friesland is rustig maar resoluut. „Ook in Friesland hebben we ruim drieduizend meldingen van huiselijk geweld per jaar, tegen kinderen, tegen volwassenen en in toenemende mate ook tegen ouderen. Mishandeling is veel breder dan veel mensen denken. De schade en impact is enorm groot, voor kinderen bijvoorbeeld kan het blijvende schade veroorzaken aan de hersenen. Ze lopen trauma's op en achterstand in hun ontwikkeling.”

Melden is het begin

„Daarom zeggen wij altijd: als je het vermoeden hebt van een onveilige situatie binnen een gezin of huishouden, meld het ons. Wij zijn in staat het gesprek aan te gaan en te beoordelen wat er aan de hand is en wie er in actie moet komen.” Ze definieert daarmee wat Veilig Thuis Friesland als onafhankelijke stichting namens alle Friese gemeenten doet: meldpunt zijn voor kindermishandeling, huiselijk geweld en ouderenmishandeling en adviseren naar professionele partijen vanuit kennis en ervaring. Met de verbeterde meldcode is het de bedoeling dat iedere melding, hoe klein ook, per definitie bij Veilig Thuis terecht komt. „Nu is het versnipperd, lopen we het risico dat er teveel tussen wal en schip raakt, om welke reden dan ook. Dat mogen we niet langer laten gebeuren en dus moeten professionals meer en consequenter gaan melden. Nu komt de helft van de meldingen van de politie, maar dan is het dus al echt te laat, dan is er al iets gebeurd.”

Er is veel dat we niet weten

Jacobien Lugtenborg vult aan: „Er is bij een deel van de professionals een houding van ‘we weten het niet zeker, dus melden we het niet’. Daar moeten we van af, je hoeft als professional niet zeker te weten of mishandeling gebeurt, vraag advies en meld de situatie waar zorg over is. In die samenwerking en het vertrouwen in elkaar, zit de eerste stap van gerichte aanpak. Wij zijn uitstekend in staat een melding zorgvuldig op te pakken. Particulieren melden eigenlijk al veel, terwijl zij niet de plicht hebben. Professionals hebben die plicht om te signaleren wel. Als er een vermoeden is, moet je het melden. Consequente registratie moet er bovendien voor zorgen dat we beter zicht krijgen op urgentie, aard en omvang, om de aanpak gericht te kunnen maken, om persoonlijke impact te verkleinen en de maatschappelijke kosten beter in beeld te brengen. Fileleed kunnen we becijferen, maar de omvang van huiselijk geweld niet.”

„Preventie is een belangrijke manier om te zorgen dat er minder slachtoffers vallen. Daarom willen we dat professionals ons sneller om advies vragen om mee te kijken naar situaties die ze iedere dag tegenkomen. Hoe laagdrempeliger wij zijn en advies kunnen geven, hoe groter de kans dat we erger voorkomen. Wij zijn goed in het (weer) helpen veilig maken van een thuissituatie, dat is ons vak. We kunnen risico's inschatten en hulp gericht inzetten. Het gezin staat centraal, iedereen doet er toe.”

Onmacht

De cijfers zijn dramatisch met landelijk tientallen doden per jaar door huiselijk geweld, mishandeling van één op de dertig kinderen en één op de vier mensen die huiselijk geweld meemaakt. Hebben we de ernst en impact onderschat? Jeanette Nijland: „Dat klopt helaas. We vragen in Nederland meer aandacht voor brandveiligheidsvoorschriften en het systematisch houden van brandveiligheidssoefeningen dan aandacht voor huiselijk geweld en mishandeling. We weten dat huiselijk

want eigenlijk niemand wil een ander wat aandoen. En hoe meer factoren er bij komen vanuit bijvoorbeeld psychiatrie, verslaving, armoede of vechtscheidingen, hoe groter de kans wordt op huiselijk geweld.”

Wat houdt jullie en je collega's op de been? „Onze passie, onze betrokkenheid, het idee hebben dat je een bijdrage kunt leveren daar waar het nodig is, goede zorg kunt leveren voor een ieder, ook voor de plegers. En veel met kinderen in gesprek zijn, laten merken dat er iemand luistert. Die waardering over en weer kan heel klein zijn, maar geeft je de moed om door te gaan. Het is intens, moeilijk en prachtig tegelijk, want het raakt altijd. Je moet naar jezelf blijven kijken en van daaruit de verbinding aangaan, juist omdat het over ons allemaal gaat.”

“Met de verbeterde meldcode is het de bedoeling dat iedere melding bij Veilig Thuis terecht komt”

geweld en mishandeling van kinderen en ouderen overal en bij iedereen kan voorkomen in alle lagen van de bevolking. Dat maakt het zo moeilijk, het is heel dichtbij, het treft ons allemaal. Onmacht is veruit de grootste drijfveer bij mishandeling in de huiselijke sfeer;

Jeanette Nijland en
Jacobien Lugtenborg
Veilig Thuis Friesland

MELDCODE

Vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling?

Gebruik de meldcode!

Stap 1 > Breng de signalen in kaart.

Stap 2 > Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis.

Stap 3 > Ga in gesprek met betrokkenen.

Stap 4 > Weeg de aard en ernst van het geweld. Gebruik het afwegingskader.

Stap 5 > Neem twee beslissingen:
1. Is melden noodzakelijk?
2. Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?

T. 0800 - 2000 (gratis) 24/7
Noodgeval? Bel 112!

Meer informatie vind je op:
www.veiligthuisfriesland.nl